

NON-OFFICIAL RESOLUTION

Re : Appointment of a Committee to investigate into malpractices, nepotism, etc., in Government and Semi-Government Administrative and Corporate Bodies.

(Debate continued.)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಠರಾವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಆಗಲೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಭೆ ಅಲ್ಲದೇ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ—ನನ್ನ ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

[SRI M. SRINIVASA NAIK (Chairman) in the Chair.]

ಈವರೆಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ರೂಢಿತವಾಗಿವೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೇವಲ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಣೆಮಾಡಿ, ಅನುಸರಣೆಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದೊಡನೆ ಜನಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಭಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈವಾಡ ಇರುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನ ಇರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ್ವವೂ ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಡಳಿತ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲ ಇಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದ್ದೇನೇ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅಲ್ಲ ಏಕೆ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಜನಗಳಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕವೇ ಕಡಿಮೆ. ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಜನರು, ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳು, ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಾಣದೇ ಹೋಗಬಹುದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲ ಕೇವಲ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಪಾದನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಂಚಾಯಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಂದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪುರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನವರೆಗೂ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಪರೀತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ದೇಶದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜನ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದ್ದು ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್)

ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವರೆಗೂ ಒಂದು ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದು ಇವತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಎರಡನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮೊದಲನೆಯದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು, ಎರಡನೆಯದು ಜನಜೀವನ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ನಾರಾಯ್ಣ ದಿನ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ, ಜನರ, ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಎಂಬುದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಲಿ, ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಲಿ ಯಾರು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೋಗ ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ವೈದ್ಯರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಔಷಧಿ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ರೋಗ ಬಹಳ ಕಾಲದ್ದು, ನಿಜ. ಆಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಇತ್ತು, ಆಗಿನ ಆಡಳಿತ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ನೋಡಿದಂತಹ ಜನ ಆಗ ಈಗಿನಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಜಮೀನು ಗಳನ್ನು ಇನಾಂ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏತಕ್ಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ರಾವ್.—ಇನಾಂ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಆ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ವಿಷಯ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ದಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು—ಯಾರೂ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಯಾಂಥಲೂ ಕದ್ದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಲಂಚವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡಿ ದಂತಹ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ದಾನ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವೇದಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ—ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಲಂಚವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದು ಲಂಚದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ನಾನು ನನ್ನವರು, ನನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಮ್ಮವರಿಗೇ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇವತ್ತು ಇರುವುದು. ತಾವು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಬೇಕು ಆಗ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಬಹುಶಃ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಯೋಗ್ಯ, ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಅವರು ಮಾಡಿದನು ನಾನೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಜಾಣತನವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಜಾಣತನವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಬಹುದು ಅವರು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಬಯಸಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅನಾಚಾರ ಮಾಡಿರ ಬಹುದು ಅಂದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿ ಹಾಕಬಾರದು. ತಾವು ಇವತ್ತು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಇತರಿಗೆ ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ನೀತಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಿ, ತಾವು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ಮಾಡಿ ಆಗ ಜನ ತಮ್ಮನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಕೇವಲ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಈ ಕೂಗ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ

ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಂದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರಿಂದಾಗಲೇ ಇಷ್ಟೇ ಲ್ಲಾ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಇದು ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯಾಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಆಯಾಯ ಕಾಲದ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾನ್ವೇ ಕೇಳಲಿ ಈ ದುರಾಚಾರಗಳು ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅನುಕ್ರಮ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸವೇನೋ ಅವರ ಕಾರ್ಯಗಳೇನೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಅವರ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಣವಿದೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ವ ವಹಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಾತ್ರ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾಪೂ ಕೂಡ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಚಾರಶೀಲರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿವಸ ಜನಗಳು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಇಂದಿನ ಒಂದು ಕಾಲ ಧರ್ಮ, ಇಂದಿನ ಒಂದು ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಯಾರೊಬ್ಬರನ್ನೂ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೇಲಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಆಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತನಗೆ ತಾನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಾನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೆನ್ನೆ ನೊನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನೀಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಅಪ್ರಕೃತ. ಆದರೆ ಬಿಡಬಿಡಿದಿರಲಿ ಜನರಾದಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಟ್ಟುನುತ್ರೆನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಾನೀಗ ಯಾರೊಬ್ಬರ ಕರವಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೇನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಹೀಗಿಲ್ಲಾ ಜಾಥಾ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆ? ಅವರು ವಿಧಾನಸೌಧದ ಬಳಿ ಹೀಗಿಲ್ಲಾ ಗುಂಪು ಸೇರಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಹೀಗೇ ಅವರು ನನಗೆ ನೂರಾರು ಪುತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಈ ಹುಡುಗರನ್ನು ಚದುರಿಸಲು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ? ಎಂದು ಕೂಡಾ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿದು ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವೀದಿವಸ ಬಹಳ ರಾಘವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಜನರು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಆ ನಿಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನೀವುಗಳೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಆ ಶರಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಏನು 30—40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೇಷ್ವಾದರೇನು? ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೇ ಒಂದು 3—4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಇದರಿಂದ ನಮಗೇನು ತೊಂದರೆ? ಆ ಹುಡುಗರಿಗೆ (ಈ ನೀವು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಈ ದಿವಸ ಜನರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳು, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅರಿತರತಕ್ಕ ನಾವುಗಳೇ ಇಷ್ಟು ಹಗುರವಾಗಿ ಆದಳಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಹಾಗೇ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪಾದ ಸರಣಿಯೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಳಿತದಲ್ಲರತಕ್ಕವರು ಅವರ ಮುಂದೆ ಏನೇ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ದೂರು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಆದಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಭಯೋತ್ಪಾತವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಳಿತವಿರಬೇಕಾದ್ದು ಆಗತಕ್ಕ. ಆಗ ಅದರಿಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈ ತತ್ವಂಬಂಧದಲ್ಲೇ ನಾನು ನನ್ನೆ ಯೋ ಏನೋ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಚಕನನ್ನು ಓದಿದೆನು. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆದಳಿತ ಹಾಗೂ ಅದರ ತತ್ವಗಳು ಹೇಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನೂರೈನಾರಾಯಣ ರಾವ್)

ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಸುದ್ದಿ ಉಂಟಾದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲೇ ತೀರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಪುಕಾರ್ಲೆಯವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆಗ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ರಲ್ಲೂ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೆ ಒಂದು ಭಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ಬದರಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಜನಗಳಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ಒಂದು ಅರ್ಜಿವನ್ನು ಹಿಡಿದೆನು. ನಾನೀಗ ಹೇಳಿದಂಥ ವಿಚಾರ ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಡಳಿತ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲೇ; ಅಥವಾ ಯಾವ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಬಹುಶಃ ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಅವರು ಪಣತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದರಾಗಲಿಲ್ಲ ಬ್ಲಡ್ ಈಸ್ ಥಿಕ್ಟರ್ ದ್ಯಾನ್ ವಾಟರ್ ಎಂದು ಹೇಳುವಹಾಗೆ ಜೇನು ಕಿತ್ತವನು ಕೈ ಸಿಕ್ಕಿದ್ರೇ ಇರುತ್ತಾನೆಯೇ? ಎಂದಿಗೂ ಅವನು ಅದನ್ನು ನೆಕ್ಕದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರಾಸೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕೀಳತಕ್ಕವನು ಕೇವಲ ಕೀಳತಕ್ಕವನೇ ಏನಾ ಅವನು ಆ ಜೇನುಗೂಡನ್ನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕವನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಜೇನುಗೂಡನ್ನು ಏನೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ 100ಕ್ಕೆ 100ರನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ 100ಕ್ಕೆ 10 ಆದರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ರೂಪು ರೇಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಇದರಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 98—97ನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ಶಿಲ್ಪ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವೀಗ ಈ ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ಈ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಾವೆಂದು ಸೇರುತ್ತೇವೋ ಅಂದು ನಮಗೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಐಡಿಯರ್ ಸ್ಟೇಜನ್ನು ನಾವು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೋದರೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ತೊಂಬತ್ತ ತೊಂಬತ್ತೈದು ಪಕ್ಷದಷ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು. ಆಗ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮನೋವಿಕಾಸವಾಗಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಯುಟೋಪಿಯನ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ನೂರರಲ್ಲಿ ನೂರಷ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿ ಯಾವ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರತಿಯುಬಿಸಲು ಇಂತಹುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡತಕ್ಕವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅವರಿಂದ ತಮಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎನ್ನುವಂತೆ ಕೂಡ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಾರದೇ ಹೋದರೆ ಆಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬೇರೆ ದಾರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಯವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಆಗ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ

ಕಾರಣರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ರಿಕಾರ್ಡು ಪೇಪರಿನ ಮೇಲೆ ಅರ್ಡರನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೇನು ತೋಚುತ್ತೋ ಅದರಂತೆ ಅರ್ಡರನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಯಾರಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆದವರು ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇವರು ನನಗೆ ಬೇಕಾದವರು, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಅನಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅನೀತಿಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

This is not just policing the administration. ಅವರ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲ್ದಿಟ್ಟು ತರಲೂ ಕೂಡನಾಧ್ಯ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ಅಂತಹ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾರು ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿದ್ದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅವರು ತಮ್ಮ ನಡೆವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ Administration of Justice ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ It should not only be done, it should appear also to have been done ಎನ್ನುವಂತಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನೀತಿಗಳ ಮೂಲಕ, ನಡೆವಳಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದ ನೀತಿಯೇನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವಾಗ ಒಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಸತ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಹಾಗೂ ಆಗತಕ್ಕಂತಹ ಅನಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೀತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದೂ ಸೂಕ್ತ. Our Administration is not policing the administration. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ Law and Order was the only responsibility of the State. ಇವೊತ್ತು ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. It is not only the material benefits of the people, it is the moral standard of the people also. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾರದ ದೆವಲವೆಂಟು ಇದ್ದು ಅದು ಪಕ್ಕವಾದ ಮೇಲೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಈಗ Strengthening the moral character in Man. ಇದು ಆಗಬೇಕು. ಇದು ಆಗುವ ತನಕ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅಶಾಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು; ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೀಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅವನ ಕಷ್ಟವೇನು, ಅವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಇಡುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಮನೋಭಾವನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಈಗ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಹತ್ತು ರಾಯ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದು. ಅಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳ ಮೆಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗುವುದೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಆಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ತಪ್ಪು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೆಯೇ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. There is a chance for going out of the way. ಇಂತಹ ಅವಕಾಶ ಬಂದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರನಾರಾಯಣ ರಾವ್)

ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಮಹನೀಯರು ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. He may be acquitted by a Court, by a tribunal, but the improvement you will see because he has passed through that crisis. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಆಗತ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬಡವರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಆಗಿದೆ, ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದುಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದು: To work out Moral improvements. ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಜನರ ಜೀವನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ರೈಲ್ವೇ ನಾರಾಯ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರಾದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಿಳಿದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಇಂತಹ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ನಮಾಜದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹವರು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಜೀವನ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮೂಡುತ್ತದೆ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕಾಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆ ಬಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲದೆ ಖಾಸಗೀ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಖಾಸಗೀ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ನಡೆವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಇದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಾದರೆ. ಇಂತಹವರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನವಿಲ್ಲದಂತಹ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದವರಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರತಿಫರಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಂತಹವರಾಗಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಬಹುದು. ಅಂತಹವರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಹೊಡ್ಡದಾದ ಜವಾಬುದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತೋಳಿಗೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೇನೋ. ಎರಡನೇದಾಗಿ ಇಂತಹವರುಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ನಮಸ್ಕಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ತಪ್ಪುಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡ ವಾಗ ಮಾನವೀಯತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನೂರವಾಗಿದೆ. ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರು ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅತ್ಯ ಮೆಚ್ಚು ವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ, ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಂಚ ರುಶುವತ್ತನ್ನು ತಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿರುವಂಥ ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಈ ನಿರ್ಣಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಇವುಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಇವುಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತವಾದೀತು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಮಿಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ

ಸರಕಾರಗಳೂ ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಮ್ಮಿಂದಲೇ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಆಯಿತು, ತಾವೇ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ—ಇವುಗಳಿಗೆ ಬರೀ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರೇ ಕಾರಣರು, ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕಾರಣರು, ಸರಕಾರವೇ ಕಾರಣ, ಈ ಕಡೆ ಇರುವ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಾದಪಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನೀವು, ಸರಕಾರ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರಣರು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಆಮೇರೆ ಪರಮಾತ್ಮ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ, ವಿಶ್ವರೂಪಿ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಈ ನಂಬಿಕೆ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸನಾತನಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನಾಥರು ಮಾತ್ರ ಈ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ “ಸರ್ವಂ ಲಂಚಮಯಂ ರಾಷ್ಟ್ರಂ” ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯ, ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ತಿರಾಂಜಲಿ ಬಿಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಲಂಚತನ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ರುದ್ರವೀಣೆ ನುಡಿಸುತ್ತಿದೆ; ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ತಾಳ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ; ಅಧಿಕಾರ ರಾಲನೆ ತಬಲ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದೆ, ಜಾತಿಧೋಷ ಮದ್ದೆಳೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಲಂಚನರ್ತನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಯಾರೂ ಗೊತ್ತೇ? ನಾವು, ನೀವು, ರಾಜಕೀಯ ಮುಂವಾಳುಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ತಂತ್ರಿಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪೈಶಾಚಿಕ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೇನು, ಈ ರಾಕ್ಷಸೀ ನೃತ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಯಾರಾದರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಇದು ಅನ್ಯಾಯ, ಅನೀತಿ ಎಂದ ಹೇಳಿದರೆ, ಯಾರಷ್ಟು ಇವ, ಸತ್ಯಲೋಕದಿಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಮೊಮ್ಮಗನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ, ಇವನಿಗೆ ಎಲ್ಲೋ ತರೆ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು, ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಧರ್ಮಾತ್ಮನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ.

Sri S. RAJAGOPAL.—On a point of order, Sir. Can a Member of this Hon'ble House go and sit in the official gallery?

Mr. CHAIRMAN.—He has withdrawn. The Hon'ble Member may continue.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹೀರೇಮಠ.—ಕುಡುಕರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಡುಕರಲ್ಲದವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಆ ಕುಡುಕರು ಏನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಗೊತ್ತೇ? ಇವರು ಒಳ್ಳೆ ನಿಶಾ ಬಂದಂತೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಪಕ್ಕಾ ಕಡೀಮರು, ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಸೇರ ಕುಡಿದು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಎಂದು ನೀತಿ ಹೇಳಿದ ಒಳ್ಳೆಯವರನ್ನೂ ದೂಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳೇ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಿರುವಾಗ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ನೀತಿವಂತರನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು? ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪಟ್ಟ ಕೊಡಬಹುದು. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದವರು ಇಂದು ಅನೇಕ ಲಕ್ಷಗಳ ಒಡೆಯರಾಗಿರುವವರ ಸಹಸ್ರಸಾಮಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಆಗುವುದೇನು? ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. “ಮಾಡಿದವರ ಪಾಪ ಆಡಿದವರ ಬಾಯಿಲ್ಲ” ಎಂಬಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನೀತಿ ವಂತರಿಗೆ ಇರುವುದು ಎರಡೇ ಮಾರ್ಗ: ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ; ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನಗಳಿಂದ ಇದರ ನಿರ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಮುಂಧ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠರವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಎಳೆದ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವಿನ ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫಿರೋಜ ಗಾಂಧಿಯಂಥವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಉದಯವಾದರೆ, ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ನೂರಾರು ಮುಂಧ್ರಾಂತಹವರನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಆ ಕಾಲ ಬರುವವರೆಗೂ “ಕಾರಾಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ” ಎನ್ನಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾಲ ಬರುವವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕು, ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿರುವವರ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧುವಾದದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಲಂಚ, ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಮಾತ್ರ ಹೊಣೆಯೇನೋ, ಆಳುವಪಕ್ಷದವರು ಮಾತ್ರ ಹೊಣೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತಿದೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಲಂಚ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಷ್ಟೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಹೊಣೆಗಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತುಬಾರದು.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್)

ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಲಂಚ ಕೊಡುವವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವತ್ತಿಲಿಬಾಜಿ ಅರ್ಥಾತ್ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವವರೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರವು ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ, ಜಾತೀಯ, ವಗೈರೆ ಎಲ್ಲದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ? ನಾವು ಹೀಗೆ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಇಲ್ಲದನ್ನಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಿಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತೊಡಗದಿದ್ದರೆ ಇವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮೂಲಕರ್ತರು ಹಲವು ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳೆಂಬುದು ಸೂರೈಸಕಾಶದಷ್ಟೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ ಮಾತು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು ನನ್ನಂಥವರು ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ, ಸ್ವಾಮಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ತಿರುಪತಿಗೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ ಲೈಸೆನ್ಸಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರಾದರೇಬೇಕು, ನಾನು ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಆಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಲಂಚ ಕೊಡಲೇ? ಆಗದ ಮಾತು ನೋಡಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೇ ಮುದ್ದಾಂ ಪೇಣ್ ಮಾಡಿ ಬಸ್ ಲೈಸೆನ್ಸಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಂಜೂರಾದಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಸಚಿವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದರೆ ಆ ಸಚಿವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರ್ಡ್ ಅದರೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಗೌಡ.—ಆರ್. ಟಿ. ಎ. ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಪ್ಯಾಟ್ ಕೊಡಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್.—ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವಶ್ಯಾನದ ಗುಂಪಿಗೆ ಅತ್ಯಪ್ಪರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಅಳಿಯಂದಿರು.....

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈಗ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಿರುಪತಿಗೆ ಬಸ್ ಲೈಸೆನ್ಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಿದಾಗ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಯಾವುದಾದರೂ ಇತ್ತೇ, ಅದನ್ನು.....

ಸಭಾಪತಿಯವರು.—ಅವರು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್.—ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಅಳಿಯ ನಾನಾ-ಗೆಜೆಚಡ್ ಪೋಸ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇದು ಆಗಬೇಕು, ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಬಾಲಕ, ಹಿಂದಿದ್ದವರು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವನೆಂದು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಂಥವರು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿದರೆ ಅವರು ಆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಏಳು ಸುನ ಕೋಟಿ ಸೇರಿ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೋಗಿ ನನ್ನ ತಮ್ಮ 'ಎ.' ಕ್ಲಾಸ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಒಂದೆರಡು ಕೋಟಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿ. ನಾನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ತಾವು 'ಎಸ್' ಎಂದರೆ ಆಯಿತು, ಏನೋ, ಎತ್ತೋ, ರಾಜಕೀಯ ಹೊಲಸು, ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅಷ್ಟೋ ಇಷ್ಟೋ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಮರಾಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರು ಮರಾಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕರಾಮತ್ತು ಮಾಡಿದರೆ, ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಧೀರೇಂದ್ರರಾಗಬೇಕು, ಸ್ವಾಮಿ ಶರಣ ಬಸವೇಶ್ವರಾ, ನನ್ನನ್ನು ಈ ಜನಗಳಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡೋ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಜನರ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಒತ್ತಾಯ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮಂಕಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು? ನ್ಯಾಯವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ನನ್ನಂಥವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ, ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣವಿಷ್ಟೇ. ಇಂಥ ರಾಜಕೀಯ ರಹಸ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಗಲಿ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಆಗಲಿ, ಪ್ರಜಾಪೀಠೀಯಲಿಸ್ಟ್ ಆಗಲಿ, ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಲಿ, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು, ಇಕ್ಕಟ್ಟುಗಳು

ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ, ಭಾರ ಹೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ಇಂಥ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಪೂರ್ಣಹೊಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಬೇಕು, ಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ರೋಕದ ಡೊಂಕ ನಿವೇಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ, ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನವ, ತನುವ, ತಿದ್ದಿ ಕೊಳ್ಳಿ, ಸಂತೈಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಂತರ ರೋಕದ ಡೊಂಕ ತಿದ್ದಿ. ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ರೋಕದ ಡೊಂಕು ತಿದ್ದಲು ಬಸವಣ್ಣನಂತಹವರೇ ಅವತರಿಸಬೇಕೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅಧರ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಒಬ್ಬರ ಅವತಾರ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಆ ಅವತಾರ ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗಲಿ, ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ನಾಡಿನಿಂದ ತೊಲಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸೃಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಇದೆ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಟೀಕಾಕಾರರು ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಸರಕಾರಿ ಕೋರಿ ಕಾನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿ
ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಗೆ ತಿಂದು ಹಾಕಿದುವು ಹಕ್ಕಿ
ಈ ರೀತಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದನು ಹರಿಕಾರ
ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿತು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ
ಹುಟ್ಟು ಮುಂಡೆಯ ಮದವೆಯಲಿ ಉಂಡವನೆ ಜಾಣ
ಎಣ್ಣೆ ಬಂದಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದವ ಕೋಣ
ನ್ಯಾಯ ನಿತಿಗಳ ಕಟ್ಟಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ
ಗೇರುತೊಪ್ಪೆಯ ಮಡುವಿಗೆ ಸೆದಿಹನು ಭೋಗಿ
ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸವಾರಿ
ಇಂದು ರಸ್ತೆ ಸೇತುವೆಯ ರಿಪೇರಿ
ಎಲ್ಲ ಕಂಡವು ಹೊಸ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ
ಮುಚ್ಚಲಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂಬುಗಣ್ಣ
ಅವನಿಲ್ಲ ಬಂದಾಗ ತುಂಡುಪಂಚೆಯು ಇತ್ತು
ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನಾ ಜೋಪಡಿಯು ಇತ್ತು
ಈಗವನ ಮಹಡಿಯೆದುರು ಹದಿನೈದು ರಾರಿ
ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರನಿವ ನಾಡಿಗೆ ಮಾರಿ
ಅವರೆಕಾಳನು ತಿಂದು ಆರು ದಿನ ಕಳೆದೆ
ನೌಕರಿಯ ದೊರಕಿಸಲು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅರೆದೆ
ರಾಜಕೀಯವ ಸೇರಿ ಮುಂದೆ ಬಾರೋ ಕಂತ್ರಿ
ಎಂದು ಹೇಳಿದರೊಬ್ಬ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಅನುಭವದ ಕಂತ್ರಿ
ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಜನಸೇವೆ ಮಾಡಿದನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ
ಜನ ಹೊಗಳಿದರು ಬಿನ್ನವತ್ತಲೆ ಕೊಟ್ಟಹರು ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಈರೀತಿ ಭಾಷಣವ ಒಬ್ಬ ಮುಂದಾಳು ಹಳ್ಳಿಯಲಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ
ಆಗೊಬ್ಬ ಬಡ ರೈತ ಮೇಲೆದ್ದು ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿ ನಿಮತು ಸರಿ ಒಡೆಯ
ಈ ಕಾರು, ಈ ಡಾಲಿ, ಕಾಶ್ಮೀರದಾ ಶಾಲು, ಅಮ್ಮನಸರಾ ಒಡವೆ,
ತಮ್ಮ ಹೆಕರಿನ ಬಸ್ಸು, ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಳಗಿನ ದುಡ್ಡು,
ಮೂರು ಮಹಡಿಯ ಬಂಗ್ಲೆ ಯಾರ ಮಾಲು ಹೇಳೆನ್ನ ಒಡೆಯ, ನಾನೊಬ್ಬ
ಮಡೆಯ.

ಹೀಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಇದು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಿ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ, ಆ ರೋಗದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದುವರೆಗೂ ಲಂಚವಿದ್ದಾನೆ, ಲಂಚ ಕೇಸರಿ, ಲಂಚರತ್ನ, ಲಂಚವಿಭೂಷಣಂ, ಭ್ರಷ್ಟಾಸಾರ್ವಭೌಮರು ಸುಖವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ)

ಇದು ನಮಗೆ ಚೀಣಾದಿಂದ ಆಗಿರುವ ಅಪಾಯ, ಅಗಬಹುದಾದಂಥ ಅಪಾಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ ಈ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನುಳ್ಳು ಹೇಳದೆ ಸುಖ ದೊರೆಯದು, ನೂರ ಮಾಡದೆ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯದು ಎನ್ನುವ ಜನಾಂಗದ ಈ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮೋಜುಗಾರರನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ದಿಟ್ಟತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಂದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಬಹಳ ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ. 'ಪ್ರಜೆಗಳ ಶಾಪ ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ಶಾಪ, ಇದ್ದಂತೆ ಅದಾದ ರಿಂದ ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂಥ ತಜ್ಞರ ಕಮಿಟಿಗೇ ಆಗಲೇ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನತೆಗೆ ಸಹನೆ ಮೀರಿದರೆ ಅವರು ಅಹಿಂಸಾ ನಂಬಿಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದಾರು. ಅಂತಹ ಕಟ್ಟ ಪುನಗ ಬರುವ ಮುಂಚೆಯೇ, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಜನರ ಶಾಪ ತಟ್ಟುವ ಮುಂಚೆಯೇ, ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಾರ್ವ ಜನಿಕರೂ ಜಾಗೃತರಾಗಬೇಕು. ನಾಡಿನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ನಿರ್ಮೂಲನಾ ಯೋಜನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವ ಯೋಜನೆ, ಯಾವ ಕ್ರಮ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಜ್ಞರು ಯೋಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರ ರೂಪ ವಿಕಾರವಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ಅದು ಕನ್ನಡಿಯ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಲಂಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಕನ್ನಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಕಣ್ಣಿರಿದು ನೈಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೊಣೆ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹೊಣೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸೃಜನೆ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ನಾವೂ, ನೀವೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ, ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲೇ ಕಮಿಟಿ ಗಾಗಲೇ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡೋಣ. ಒಳ್ಳೆಯ ನಿರ್ಮೂಲ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ (ಗಂಡಸಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೆ ಮಾರ್ಕೆಪ್ರಾಕ್ಟಿಸಸ್, ನಪೋಟಿಜಂ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥನೆ ಮಾಡ ರಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡದೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಕರಪ್ಷನ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೆ ಐದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ತರಬೇಕು. ಮೊದಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅಂದರೆ ಕೋರ್ಟುಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರೋಲೀಸಿನವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು, ಆಮೇಲೆ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್, ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್, ಮೆಂಬರ್ಸ್. ನಾಲ್ಕನೇಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಫೀಸರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಐದನೆಯದಾಗಿ ಜನಗಳು. ಇವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಇವರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗುತ್ತದೆ. ವೇದ, ಧರ್ಮ, ಶಾಸ್ತ್ರ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಜನ ನಡೆಯುವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾಚಾರ, ಲಂಚ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕೋರ್ಟು ಪ್ರೋಲೀಸರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿಡು ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಂಚ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟು, ಪ್ರೋಲೀಸರು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಹಾಗೆ ಜನ ಮೋಸ, ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಲಂಚ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಕಲಿತರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರೋಲೀಸಸ್‌ಪೆಷ್ವಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕೇಸಸ್ ಹಾಕಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ದಕ್ಷೇದಾರನು ಜನರಿಂದ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಸಿ ಕೇಸಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ನುಳ್ಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಜಡ್ಡುಗಳು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

‡ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ನಾನು ಯಾರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಪ್ರಾಕ್ಟಿಸೆಸ್, ನೆಪೋಟಿಜಂ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಇಂದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಘೋರಣಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣ ಬದಲಾಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸೋಷಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ರಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸದಸ್ಯರು, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅರಿಕೆ ಇಷ್ಟೇ. ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಯಾವಾಗಲೂ ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರಬಾರದು. ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಸಹ ಒಮ್ಮೆ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಮೇಲೆ ಐದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಇರುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯ ಆಶೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪುನಃ ಆರಿಸಿ ಬರಬೇಕು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಲ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತರೆ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲ ನಿಶ್ಚಿತತೆಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ, ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಐದು ವರ್ಷ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆ ಆಶೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದರಂತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇರಬೇಕು. ನ್ಯಾಯ, ಸತ್ಯ, ಧರ್ಮ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಅರಿಕೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಲಂಚ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಕೆಳಗಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಲಂಚ ತಾನೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಮೆಂಬರುಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಆಗ ಅಫೀಸರು ಮತ್ತು ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳೇ ಲಂಚ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ನಾವೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಚಾನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಏನೆಂದರೆ ನೀವು ಮೆಂಬರುಗಳೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಲಂಚ ಬರಲಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ನಾವೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನೋಡಿ ನಾವು ಸತ್ಯವಂತರು ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವು ಇಷ್ಟು ಸತ್ಯವಂತರು, ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅಫೀಸರನ್ನು ಮತ್ತು ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಆ ರೀತಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ದುರಾಸೆಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ತರಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಒಬ್ಬ ಅಫೀಷಿಯಲ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿ ಹೆಂಡತಿ ನಿಕ್ಕರೆ ಅವನು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬೇಕು. ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ 100 ರೂಪಾಯಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ—ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಒಂದು ಒಕ್ಕೆಯು ಸಿರೆ ಸಿರೆ ತಂದರೆ ಅದೇ ತರಹ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸಿರೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೆಂಡತಿ ಹಟ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ನೀವು ಕೊಡುವ 100—150 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಅವರ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಯಾಟಿಸ್ಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಕ್ಕಳ ಫೀಜು ಬೇರೆ ಕಂಠಿ ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಫೀಜು ಕೊಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅವನು ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬೇಕು. ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಎಕ್ಸ್ಟರ್ನಲ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

Sri J. H. SHAMSUDDIN (Deputy Minister for Electricity)—Sir, the Member is speaking in a disparaging manner of the official. He is not here to defend himself.

Sri H. R. KESHAVA MURTHY.—I am speaking the universal truth. It does not refer to Mysore in particular. ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬೇಕು ಇಲ್ಲ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಕಾಲದಂತೆ ಎಕ್ಸ್ಟರ್ನಲ್ ಅಟ್ರಾಕ್ಷನ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಾಗಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಹೋಟೆಲುಗಳು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಸಿರೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವೆ,

(SRI H. R. KESHAVA MURTHY)

ಸಿನಿಮಾಗಳು ಬೇರೆ, 15ನೇ ತಾರೀಖು ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಪಿಯಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೇಚೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅವನು ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಕೇಳತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಅವರಿಗೆ ಒದ್ದೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲೆಂದ ಬರಬೇಕು ? ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಲಂಚವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಮೊದಲು ಸಿನಿಮಾಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಬೇಕು, ಸಿರ್ಕ್ಯುಸಾರೀಸ್, ಜವಳಿ ಅಂಗಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹೋಟೆಲುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆಗ ನೀವು ಕೊಡುವ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಕ್ಸೆನರ್ ಅಟಾರ್ಕೆ ಇಟ್ಟು 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಬಾಸಡರ್ ಕಾರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ವಾಹಿನಿ ಅವರೂ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಆಗ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಚಾರ್ಜ್ ಎಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೆ ನೋಡಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಂಗಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫೀಸರು ಆದಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಪುರಾಣ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿನೋಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ (ವಾಂಟ್) ಸಮತಾವಾದ ನಮಾಜ್ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಏಕೆ ? ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಬಿಡಿ, ಮನೆಗೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಹಾಕಿ, 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ವಾಸ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಯ ಮನೆ ಯಾರೂ ಕಟ್ಟಬಾರದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಹೋಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂತಹ ನಿಕಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಂತಿಂತಹ ಕಾರದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಬೇ ಬಾಳತಕ್ಕ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆಗ ಲಂಚ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಆತೆಯೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ 'ಆಶಾನಾಂ ಪರಮಂ ದಃಖಂ, ನಿರಾಶಾನಾಂ ಪರಮಂ ಸುಖಂ' ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಬುದ್ಧ ದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ 100 ಎಕರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನು ಆಶಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸರಿ, ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರವರೆಗೂ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಲಂಚವನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಲಕ್ಷಾಧಿಶ್ವರನಾಗಬೇಕು, ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಶೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ಬುದ್ಧ ದೇವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ. ಸ್ಕೂಲು ಫೀಜು ನೋಡಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರೊಫೆಸರುಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಈ ಮಧ್ಯೆ ಹುಡುಗರ ಸ್ಟೈಟ್ ಬೇರೆ, ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ ವಿಧ್ಯಾದೀನ ಯಾವರೀತಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಣಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದನಂತರ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಮುಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ.—ಆದರ್ಶ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಆಗ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವ ಮೂರ್ತಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತೆ ಜನನು ಮತ್ತು ರೀತಿನಂಗೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆದರ್ಶ ಪ್ರಾಯರಾಗಿಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಸಂಬಳ ಕೊಡಿ ಮತ್ತು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತ್ಯಾಗಶೀಲರಾಗಿ

ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಿ, ಯಾರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಗೌರವ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯ ಪಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಲಂಚ ರುಷುವನ್ನು ಪಿಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ನೊಡನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮೂಲ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಗೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri S. RAJAGOPAL (Kolar Gold Fields).—Mr. Speaker, Sir, while we are discussing this resolution in this House, it is worthy for us also to note the recent events which are happening in our country. This is a countrywide problem, which has to be solved. This is not the responsibility which lays on the State Government alone or the people who are discussing this motion here. The Central Government is also taking steps in this direction which we have to appreciate while considering the recent events. Very recently the Home Minister of the Central Government, has taken an oath saying that within two years he is prepared to wipe out this corruption, and if it is not possible for him to do so, he is prepared to quit office. If everyone takes up that attitude, it will be easy for us to wipe out corruption. In Kashmir, the new Ministry, has taken some serious steps by suspending some officers. As per the recent announcement, an enquiry is going on against the Chief Minister of Punjab, Mr. Kairon. That shows very clearly that steps have already been taken to wipe out corruption in our country. But, how far we are going to take steps in our State, I cannot understand. While we are accusing the Ministry or the Ruling Party Members, some responsibility also falls on the Opposition Members. But, the major responsibility falls on the Ruling Party as such. The Hon'ble Member, Mr. Gangadhar Namoshi said that this problem should have to be tackled in the ruling side first of all, particularly from our Ministers. Very recently, certain statements have been made and certain reports appeared that Sri Sanjeeviah, President of the All-India Congress Party, has invited a report from the Congress Ministers and Congress people to show their property they are holding, either in their name or in the wife or children. That report has been put in cold storage. Very few persons have submitted their reports regarding their property. That shows very clearly that they have not responded to the memorandum or report issued by the Congress President. Even though the Prime Minister has submitted his report of property, the other Ministers have not submitted so far.

Sri D. DEVARAJA URS (Minister for Labour, Housing and Transport).—We have all submitted.

Sri S. RAJAGOPAL.—It has not been published as such. However, I am glad about the Minister's statement that they have all submitted the reports. While discussing this resolution, the only thing that we have to consider is whether it is possible for us to eradicate or wipe out corruption. Everyone is having doubt, because everyone is involved in that. Our conscience is not permitting us to say whether it is possible or not. That is the main difficulty. If everyone consciously tells: "yes, it is possible", then only it is possible to wipe out corruption in

(SRI S. RAJAGOPAL)

this administration or any other administration. In that manner, I request the Hon'ble Ministers to come forward because they should be a model for it. While I am saying this, it is not that all Congress people are corrupt or all Ministers are corrupt. Let them declare whatever property they are having in their name or in the name of wife or children. Then only it is possible for you to implement the idea in your administration level. If you are in the wrong path, it is impossible for you to ask your subordinates to implement the idea we are having in our mind. I request the Ruling Party people to have this idea.

† Sri D. DEVARAJ URS.—Is he going to make a suggestion or is he prepared for a suggestion that irrespective of the fact whether he is a Minister or a Member, to start with, all the Legislators in the country should declare their assets?

Sri S. RAJAGOPAL.—Even in the beginning I have told that this is not the responsibility of the Ministers who are now in power or the Ruling Party, but it is a responsibility on this side also. Everyone should come forward, then only it is possible. Even on the Opposition side, I know that there are certain wealthy people. Even those people will have to come forward and declare their properties. But, the Ruling Party alone is responsible for the Opposition Member to become a wealthy-man in this country, because unless you are in a position to encourage and give some support to the Opposition Member, it is impossible for that man to get some amount. I know very recently, last time also, one or two Opposition Members on this side were alleged to have indulged in this activity. Two members were accused of taking some money from some merchants on the promise of getting some permit. Government has come forward to launch a case against them. Whatever may be the result of it. At least that shows very clearly, whoever it may be, whether it is a member belonging to the Ruling Party or the Opposition Party, if a member is found to be indulging in such activities, you should take such action. Then only it is possible. But while you are suppressing the Opposition, you are allowing the members of the Ruling Party to enjoy anything. That should not be the attitude. Everybody should come forward to declare his property and what they have acquired—after they have entered into politics or after they have become Ministers. Then only it is possible to eradicate corruption.

I am also happy to say that if there is a Minister like our Hon'ble friend Sri Devaraj Urs, then it is easy to eradicate corruption even before two years in this State, because it is very rare to expect challenges from that Bench.

Here we have to note that people of this country are very sick and tired of this corruption, because every day, they have to face this corruption in every transaction. Whenever they have to get some small job done from the administration, they have to face this corruption. Otherwise, it is impossible for them to get any work done in Government

office unless the man pays. While I am saying this, you may ask : where is proof ? Are you in a position to cite examples ? I am quite prepared to give you any number of examples.

(MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.)

Here Sir, while we are discussing this resolution, we have accepted, most of the Ruling Party Members have also accepted that we have to build this country on the pattern of socialism. While we are speaking of socialism, how you are going to construct this country on socialistic principles and how are you bringing about socialism in this country ? That is also a problem that we have to see. While we are saying that we are building our country on the lines of socialism, we have been observing that you are every day giving clarifications as to what sort of socialism you are going to achieve in this country. That is another problem. The Father of the Nation whose portrait is here, he says that the maximum salary paid should not be more than Rs. 500 and it should not be less than Rs. 50. But what is the condition prevailing in our country ? The ordinary man, the peon or the daffedar or a small worker, he gets hardly Rs. 100, whereas the topman in this country is getting Rs. 5,000, apart from other perquisites like car, bungalow, etc. How is it possible to understand this situation ? The man who is getting Rs. 100 is not able to satisfy his essential requirements, while the topman gets Rs. 5,000. How are you going to solve this problem ? Is this how we are trying to build socialism in this country ? Besides, there are also people in this country who are in front of us, who are inclined to build up relationship with top-ranking people—Ministers and top congressmen. They are people who are enjoying all amenities and they are people who holding influential position and commanding all facilities in this country. So, while we are speaking of corruption, nepotism and other things, while we are having this sort of disparity in salaries Rs. 100 on the one side and Rs. 5,000 on the other, it is impossible to expect and it is impossible for us to say that we are in a position to achieve socialism in this country. But for that, unless we are getting to the root of the matter, unless we are very firm and determined to root it out, it is impossible to eradicate corruption and it is impossible to achieve socialism. So, we have to see how best we are going to do about this business. It is only there that everybody's responsibility is involved. There only we have to see how far people are prepared for self-sacrifice. Without it, it is impossible for us to solve this problem, and it is impossible to wipe out corruption or achieve socialism we are speaking of. So, I request the Hon'ble Members of the House to consider this question very seriously. This is a matter which is working in the mind of every one in the country at present. One Hon'ble Member Sri Sanjivanath told yesterday how a person was a pauper a few years ago and how he has turned out to be a millionaire now. How is it possible ? Has it come to the notice of the Government ? How are they going to solve this problem ? A man who was not in a position to educate his children two or three years ago, a man who was not in a

(SRI S. RAJAGOPAL)

position to lead a satisfactory life, now he has become a millionaire and he has cars, lorries, permits and so many things. How does it become possible for such poor man who was unable to give education to his children, who was unable to have even a proper standard of life, how is it possible for him to acquire such wealth all of a sudden and grow rich? Now it is said, he is in the Ruling Party. That also must be examined. It is also my experience that mostly it is the Congressmen who have done this. There may be some in the Swatantra Party who are well off, more than congress people. In spite of that, congress should have a model. Even Mr Sanjiviah has admitted that. To-day they have become rich, because they have joined the Congress. Therefore, the ordinary man begins to think that if he also joins the Congress, he can also become rich in the country. I should also wear this cap and then only it is possible. That is the temptation. If he is not in the Congress Organisation, it is impossible. He has come to realise that if one should become rich, he has to be in the Congress or in the Swatantra Party. Then only it is possible for him to become a wealthy man and a big man in this country.

Another thing is, we are getting funds for purposes of election from individuals. This is also one way of encouraging corruption, nepotism. That also we have to see how best we have to stop. Then only it is possible for you to stop and eradicate corruption. While we are asking for huge sums of money for party election purpose, those people who pay this money ought to think of some way of return either directly or indirectly and you are bound to oblige those people because they help you to win over election and he also helps the Party also to become the Ruling Party in this country. I am glad you are thinking over these people. If you do not oblige them when you are in power, they will come forward to hoist you. That sort of a fear you are having still. So, while you are thinking of eradicating this problem, this is also another problem you should seriously think of and stop getting funds from anybody for the party elections. You should seriously think of this. Then only it is possible for you to eradicate corruption.

Sri C. J. MUCKANNAPAA.—That is what Sri K. D. Malavaiya has told: This money has brought discredit to the Congress Organisation.

Sri S. RAJAGOPAL.—I am accepting that. Before I conclude, I want to place another request before the Ministers particularly. While they are having tours, they should take the opposition members also into confidence. While touring, they always look after their party people, whether an M.L.A. or a Mandal Congress President or an ordinary Congressman. They will not bother themselves about opposition members. There are a lot of complaints to this effect. This attitude on their party gives an impression that they are purely partisan. When you become a Minister, you are not the Minister for Congress people only; you are the Minister for all the people, for all party men. Because the administration is in the hands of the Ministry, I request

the Ministers to see how best they can conduct themselves without giving room for such complaint. Because of the party to which they belong or because of the relationship, there are people who try to get some favours with the Ministers, while the interests of others suffer because of the indifference shown by the Ministers. That sort of attitude makes things worse. That also should be taken into consideration and the Ministers should give no room for such complaints.

With these remarks, I once again request the House to pass the resolution to strengthen our Government. The Finance Minister said last time that this problem is going to be discussed on the 20th or so. This is a problem agitating the minds of the public throughout our country. More responsibility lies with the persons in charge of the administration; they should set an example to others. Then only it will be possible to eradicate corruption and wipe out nepotism and other bad things. With these remarks, I thank the Chair for having given me an opportunity to speak.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time allotted for this non-official business expires by 11.15 a.m. May I know how much time the Minister is like to take for reply?

Sri B. D. JATTI.—One hour and 15 minutes.

Sri G. V. GOWDA.—I suggest that the rest of the day be allotted for the members to speak and let the reply be given on the next day allotted for non-official business.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—The Centre also is agitated to tackle this matter very seriously. Let this resolution be discussed threadbare and let the Minister give his reply on the next non-official day.

Sri V. S. PATIL (Belgaum-I).—I do not think the Minister for Finance is in any way concerned with corruption. Either the Chief Minister or the Home Minister is the proper person to reply to the debate.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—Ordinarily, no Minister is concerned with corruption.

†**Sri B. D. JATTI.**—If the Hon'ble Members are interested in taking the remaining time and if it is the intention that Government should reply next day, I have no objection. Whether I reply or the Home Minister replies, it is immaterial. If it is decided to discuss it further, let the time be extended.

Sri G. V. GOWDA.—Let the time be extended like this; the whole of this day and 1½ hours the next day.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We will have the whole of this day and 1½ hours, next day so that the Minister will start replying straightway on the next day. The question is:

That the time be extended to the whole of this day and 1½ hours the next non official day. Is the House agreeable? (Members: Yes) The time is extended accordingly.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ದಿವಸ ದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

14 ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪ ನವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆತ್ತರೆ ನಿರ್ಮೂಲನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ವಾಸ್ತವೀಕರಿಸುವ ನಿರ್ಣಯ ತಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಬೆಂಬಲ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ: ಕೇಂದ್ರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಾತಾನಂ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರದ ಗೃಹಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ನಂದಿ ರವರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಾನನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ (ಕರಪ್ಷನ್) ಏನಿವೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ ಮಂಜಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಅನ್ನದಾನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆಯ ರೂ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥವರಲ್ಲ ಈ ಕರಪ್ಷನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಅಂತ ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ - ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ - ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಅದೇ, ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ನನಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಲ್ಪ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು 5-10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನ ಸಿಗಬಹುದು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಅಂಥವರು ಒಬ್ಬರೂ ಸಿಕ್ಕಲಾರರು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೇ ತೊಂದರೆಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಾದವರನ್ನು 16 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಮೆಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಹೊರಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಾಂಶವೇನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ಥಾನವೆ ನೆಗಳ್ಳಿರತಕ್ಕಂಥವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ಸೇರಲು, ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರುಗಳು, ಅನೇಕಿಯ ಮೆಂಬರುಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆಮೇಲೆ ಆನಂದವಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಮಾರು ಮೆಂಬರಾಗಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೆರಡು ಅಥವಾ ಹತ್ತಾರು ನಿರರ್ಶನಗಳಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸರ್ವಥಾ ತಪ್ಪು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಮೆಂಬರುಗಳೆಲ್ಲ corrupt ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ರಾಜಕೀಯವೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲೆಯೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಆಗಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಪರ್ಟಿಟ್ ಕೊಡುವುದು, ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದು, ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದು ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಅವರು yield ಆಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜ. ಇವತ್ತು ಅದೇ ತನತ್ರ ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಜನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹಿಂಬಾಲಕರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂಥ ಸದಸ್ಯರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡದೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ yield ಆಗುವುದನ್ನೂ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೆಂಬರುಗಳೂ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಡಳಿತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಐರೋಪೀಕು ಮೆಂಬರುಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಐರೋಪೀಕು ಎಂದು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾರ್ಚ್ 1957 ರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಬಿ. ಜಿ. ವಿ. ಕೇಳಲಿ ಅವರ ಹೇಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ತೀರ ಕೆಳಮಟ್ಟದ್ದಾದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ಆ ರೀತಿ

ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ. ಯಾವ ಮೆಂಬರೇ ಆದರೂ ಅಂಥ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅತಿವಿರಳ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು policy matters decide ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲ ಲಂಡಿಕೊರತನ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ವ್ಯಾಪ್ತರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿ ಕಾರಣರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವವರು ನಾವೇ, ಬಹುಶಃ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಂದ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಹೊಂದದ ಇದ್ದರೂ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಜಾತೀಯತೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮವರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಈ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅವನನ್ನು ಈಗ ಬಂಧಿಸುವ ಚಾರ್ಜಿನಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿಮಾಡಿ, ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿಡತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವಂಥಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಗಳೇ ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಲಂಡಿ ಹೊತದರೂ ಪರಮಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಗ್ಗಿ ಸಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಒಂದೊಬ್ಬರ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಚಿವರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವರಾದ ಜಾಸ್ತಿ. ನಾವು ಏನಾದರೂ ಅವರಾದರೆ ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಯೇಚನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಧರ್ಮ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೆಂಬರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಧರ್ಮ. ಆದರೆ ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಹೇಳುವುದಲ್ಲ ಮಾಮೂಲು ವಿಚಾರಗಳು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು, ನಾವು ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿ, ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರನ್ನು Cancel ಮಾಡಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನು ಬಿಗಿ ಇರುತ್ತದೆ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಬಿಗಿ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪ್ರದಾರಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು, ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಜನ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ಆರ್ಡರುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಾದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು? ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಿಗೆ ನಾವೂ ನೀವೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರಣರು. ಆಡಳಿತ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವಾಗ ಯಾರೇ ಬಂದು ನಾರಾಜ್ ಸದಸ್ಯರು, ಎಂಟಾಜ್ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಬಿಚ್ಚಿವೇನು? ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪಾರ್ಥನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ನಾವು ಬಗ್ಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪೂರೈಕೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು policy decide ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಅಡಚಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು appointment, transfer ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ, ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದರೆ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಏಕೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಏಕೆ ಅ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಳಿದು ಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯಾದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು ಅದು ಫನೀ cancel ಆಯಿತು. ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಈಗ ವರ್ಗಮಾಡಲು ಸಕಾಲವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ cancel ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು. ಅದರ ಅರ್ಥವೇನು ? Transfer order ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕಾಲದಿಂದ ಈ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಯಾರೇ ಬಂದು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೇಲೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು free ಆಗಿ ಬಿಡದೆ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? Specific changes ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದು ಸಲ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, 'ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ charge ಸರಿಯಾಗಿ prove ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಅರಿವಾಯಿತು, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ವೇಳೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ interfere ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ honest ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವತ್ತು honest ಆಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡಿದವರು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರ ತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಅದೇ dishonest ಆಗಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಮೋಷಣ ಕೊಡುವಾಗ ಸಹ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ನನ್ನ ವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಟ ಆಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ನನ್ನ ವೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. Anti corruption ನಲ್ಲಿ charges ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷಣ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇಂಥ ನಾಲ್ವರೂ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನೆಂಥ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷಣ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿ honest ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಬಾರದು, ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಿತ್ತಾಯದ ಮೂಲಕ ಅನುಮೋದನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಬಲ ಬೀಳುವುದರ ಬದಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಬೀಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂಥ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವರು ನೀವೇ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾವದೇ ಪ್ರಮೋಷಣ ಆಗಲಿ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಲಿ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರಪ್ಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೆಸರು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಸರು ಹೇಳಬಹುದು ಅಂದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಯಾದರೆ ಇಂಥ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ, ಇಂಥ ಶಾಸನ ಸಭೆ; ಇಂಥ ಸರಕಾರ ಇದ್ದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಫೀಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಜನರಿಗೆ ಹಣ ಬಂದಿರುವುದು ನಡೆದಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಜನರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ದೇಶದ ಹಣ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷದ ಜನರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂಥ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ

ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲರವೆ ಅದೇಕೆ ಪಕ್ಷದವರ ಪರೋಕ್ಷ ಸಹಾಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಅಧಿಕಾರದ ಆತಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಂಚ ರಾಜ್ಯವತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಚಾರ್ಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ನಿತ್ಯ ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇಕೆ ನಡೆಸುವವರು ಶುದ್ಧ ಹೃದಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಟೂರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟೂರ್ ಮೇಲೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಊಟ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಬಣ್ಣ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟೂರ್ ಮೇಲೆ ಹೋದಾಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗದಾರದು ಎಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಮಿಷ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದೂರ ಇಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಗುಳ ತನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು, ಎಲ್ಲಿ ರೋಪ ದೋಷಗಳಿವೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬಹು ದೀರ್ಘ ವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ಯಾಮಿ, ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ 208 ಜನ ಶಾಸನ ಸಭಾಸದಸ್ಯರು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ತಕ್ಷಣ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ, ಲಂಚವಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಳಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡೆದರೆ, ಕಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದೆ ನಾವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣವಚನವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವೋ ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸವೇ ಹೊರತು ತದನಂತರ ಅದನ್ನು ನಾವು ಮರೆತು ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೋ ಆಶೋತರಕ್ಕೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ಬಿರೀ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು ಇದೆ. ಈ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿರತಕ್ಕವರ ಪೈಕಿ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರಾಗಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದವೀಧರರು ನಾನು ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಪದವೀಧರರು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೋ ಬಂದ ನಂತರ ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಅದರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನತೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ವಕಾಲತ್ತು ಕೂಡ ಹಾಕಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಯಾವಾಗ ಅವರು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದರೋ ಆಗ ಕಾರ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವರು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಅವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ?

ನಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಗೃಹಿತನ ಕಡಿಮೆ ಆಗಲಾರದು. ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಮೊದಲು ಪ್ರಮಾಣೀಕತೆಯಿಂದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೀತು. ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳು, ಪುಡಾರಿಗಳು, ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪುಡಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದ ಪುಡಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪಟುಗಳು ಎಷ್ಟು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಯಾರ ಒಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆದರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪನೇ ಆಗಲಿ ನಾವೇ ದಿವಸ ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ತಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಗುಂಪನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೆದರಿಸತಕ್ಕ ಪಟುಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ಹೆದರಬಾರದು. ತಾವು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಮ್ಮ ಕಾರಾವದಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಕೆಲವು ಪುಡಾರಿಗಳು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಾವು ಮನಸ್ಸು ಕೊಡದೇ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷ ವಾಗಲಿ ಸ್ವಪಕ್ಷವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಆದರವರ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ರೈಸೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಹಾನಿಕರ ಅಂತಹ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಾಗಲಿ ಇದ್ದು ಏನೊಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ವಾಗಿ ನಡೆದದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಹಾ ಪಾಪ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸು ದೇವರು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಲಂಚಗೃಹಿತನ ಇದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ ಕಾರಣಿಗಳೂ ಕೂಡ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನುಳ್ಳು ಶೇಕಡ 50—60 ರಷ್ಟು ಜನ, ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಇರಬಹುದು, ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರಲ್ಲೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟವರು ಎಲ್ಲರೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಹೇಳಲೂ ಬಾರದು. ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೆಟ್ಟ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದೂರತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ನಾನೀಗ ಉದಾರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾರೆ: ಅಜ್ಜಂಪುರಾ ಪುರಂನಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆರೆಬಾಳತಕ್ಕ ಜಾಲೇಮರಗಳನ್ನು ಯಾರೋ ಕೊಳ್ಳೇಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ದೂರಿತ್ತರೆ—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾರು ಆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಆ ದೂರಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಜನಗಳನ್ನೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನು ಆ ವಿಚಾರಣೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿರಬಹುದು ? ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಿಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೋಷ ಬಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ದಿವಸ ಯಾರು ಇಂಥಾ ದೋಷ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮಂದಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಅವರು ಒರೊಂಥ ಪಕ್ಷದವರ ಸಮ್ಮಂದಿಗಳಾಗಿರಲಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಅಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಅವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ಅವರಿಗೆ

ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎದಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದ ಎನಾ ಈ ಲಂಚಾ ರುಪಪತ್ರಗಳು ಬಂಡಿತ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಅದ ಳತದ ಸೂತ್ರ ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊದಲು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಈಗ ಅವರು ಹಾಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ದಕ್ಷತೆ ಯಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಇಂಥ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಗ ಕೂಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಯಾರೊಬ್ಬರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾದಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಲಂಚಾ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಬಂದಿತಾ ಸ ಧ ವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಅವರವರ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅನೇಕರು ಶ್ರೀಮಂತರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಲಂಚಾ ಕೊಡತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅದಕಾರಣ ಲಂಚಾ ಕೊಡತಕ್ಕವನೂ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವನು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದಾದರೆ ಈ ಸಮಿತಿ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯ? ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಂಥ ಕಾಲ ಬಂದರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟ ಬಹುದು. ಅದಕಾರಣ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯ ನೇಮಕದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚಕರು ಇದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪಾಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಈ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ ಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri L. B. BIRJE (Khanapur). Spoke in Marathi

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ (ಮರೇಶ್ವರ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಲಂಚದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದು ಬರೀ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ ಪೊಂಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು ಎಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಯಾವ ಒಂದು ಪಾರ್ಷ್ವಿಗೆ ಅಥವಾ ಕೋಮಿಗೆ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲ ಜವಾಬುದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಈ ಆಸೆಬಿಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಜವಾಬುದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಏಕೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವಾಗ ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಸೇರಿ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಸಮ್ಮೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸದಸ್ಯರು ಲಂಚದ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಒಬ್ಬರು ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಗಿಯಾದ ಆದಳತ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೋದಾಗ ಕೆಲವು ಸದ ಸ್ಯರುಗಳು ಒಂದು ಪಾರ್ಷ್ವಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಷ್ವಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಹಳ ಅಶೋಕರಲ್ಲೋಲ ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿರು. ನನಗೇನುಬೇಕು, ಒಂದು ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕು ತಾನೇ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಪಾರ್ಷ್ವಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾರ್ಷ್ವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋ ಭಾವನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಒಬ್ಬರು ನಿಷ್ಪ್ರಾಪ್ತವೆಂದಿದ್ದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಇತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾರು ಯಾರೋ ತನ್ನ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ಸಾಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಇದಕ್ಕೆ ಮೆಂಬರುಗಳೂ ಹೊಣೆಗಾರಿದ್ದಾರೆ ಮುಖ್ಯ ವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಪಾರ್ಷ್ವಮೇಷನಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷಿನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಷಿನೆಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ವಾಗ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಅವಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಂತೂ ನಮ್ಮ ರೈಲ್ವೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರುವಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಂಗಿಗಾಗಿ ಲೈಸನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಾರ ಬೇಕು, ಒಂದು ಕಂಬ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಬ್ಬರು ಬೋಕರು ಬೇಕು, ಒಂದು ಹೋಟಲು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಬ್ಬರು ಬೋಕರು, ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರ ಆಟ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ದೇವಯ್ಯ)

ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತಹ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾರರು ಎಂದರೆ, ಬ್ಯೂಕರುಗಳ ನಡುವಳಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಡಿ. ಸಿ. ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದೇ ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾರರಿಲ್ಲದೇ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಾವಂತರಾದವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವೇ ಕಾರಣ. ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಪಾರ್ಟಿಗೊಳಗಾಗಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯೆ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವ ಭಯದಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ನಿಷ್ಪಾವಂತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರವರ್ತನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಮಾತು ಮತ್ತು ನಡೆದಿರುವ ಮಾತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೇದಾಗಿ, ಲಂಚ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಹಿಂದೆ ಒಂದಾ ನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸೇರುಗಳಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿ, ರೂಪಾಯಿಗೆ, ನಾಲ್ಕು, ಆರು, ಏಳು ಸೇರು ರಾಗಿ ನಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬಡತನದಿಂದ ಜೀವನಮಾಡುವ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೆನಪೊನ್ನೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಾರ್ಲೆಜು ಮತ್ತು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಫೀ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಮನದಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. 150 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಗುವಾಸ್ತನಿಗೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಕಾರ್ಲೆಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 60-70 ರೂಪಾಯಿ ಫೀಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ 2,400 ರೂಪಾಯಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯದವರಾಗಲಿ ಫೀ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇದೆಯೆಂದರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೇರೆ ಚಾರ್ಜುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಾನಂಗದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಹೊರರಾರ, ಅವನಿಗೆ ಹೊರಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ನಿಷ್ಪಾವಂತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಮತ್ತಿತರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅಧಿಕ ಕಷ್ಟಪಡುವುದು ಸುಲಭವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಗುವಾಸ್ತರು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆದವರು. ತಾವು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ, ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಂಚಕೋರತನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಚುನಾವಣೆಗಳಿರುವುದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇರಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಲ ಎಂದು. ಚುನಾಯಿತರಾದವರು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಏನೇನು ಸ್ಕೂಲುಗಳು, ಕಾರ್ಲೆಜುಗಳು, ನಿರಾಪರಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದುವು ಆಗಬೇಕೋ, ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು, ಚುನಾಯಿತರಾದವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದು, ಕೆಲವು ಕೊಡಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಅನ್ಯಾಯದ ಅಡ್ಡದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ, ಲಂಚಕೋರತನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಆ ದಾರಿ ಹಿಡಿದಿರುವುದರಿಂದ ಲಂಚರಾಜವತ್ತು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಚುನಾವಣೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಉಮೇದುವಾದವರು ಫಿರ್ಕಾಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಏನೇನೋ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ 50 ಸಾವಿರ, 1 ಲಕ್ಷ, 2 ಲಕ್ಷ, 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಹೀಗೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಹೇರಳವಾದ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ? ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡದಾರಿ ಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೀನಕರವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವಾಗ ಲಂಚಕೋರತನ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸತ್ಯ ಸಂಧತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಲಂಚಕೋರತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳ

ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನೇ ನಡೆಸದಿದ್ದವರು, ಕೋಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಸುಲಭ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವುಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರು. ಲಂಚಕೋರತನ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ ಎಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಅವೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಡಜನರ ಜೀವನ ಮುಟ್ಟುವನ್ನು ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಡತನವೇ ಎಲ್ಲರಲ್ಲುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 300 ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ, ಎದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಲಂಚಕ್ಕೆ ತಲೆಹಾಕು ತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಬಗ್ಗಿ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಅಥವಾ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಲಂಚಕೋರತನವನ್ನು ಮುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬರೀ ನೀಷೇಧಾರ್ಥಕ ಉಪಾಯವಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ತಳಹದಿಯಾವುದೋ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇತಾಭಿಮಾನ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ದೇಶ ಪ್ರೀತಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಈ ದೇಶ ನಮ್ಮದು, ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಹಾಲು ನನ್ನದು, ಬಿ. ಟಿ. ಎಸ್. ನನ್ನದು, ಪಬ್ಲಿಕ್‌ಲೈಟ್ಸ್ ನನ್ನವು, ಸ್ಕೂಲು, ಕಾರ್‌ಜು ಕಟ್ಟಡ ನನ್ನದು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಬರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ, ಉದಾತ್ತಧೈಯಭಾವನೆ ಗಳಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಲಂಚಕೋರತನ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ, ಸತ್ಯವಂತಿಕೆಯಿಂದ ದುಡಿಯುವ ಮನೋಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಅವರು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಶೀಲಭ್ರಷ್ಟರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ನಡೆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠನಾಗಿ, ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಬೇಕುತ್ವದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಬರಲಿ. ಇದೇ ಲಂಚನಿರ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ಆತ್ಮತ್ವವು ಬಾಷ್ಪ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅವನು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಡಿಯಬೇಕು, ಅವಾಗ ಅವನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆಯೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಅವರನ್ನು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀತಿ ವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆತ್ಮ ವಿಕಾಸ ಸಾಧಿಸಲೂ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕ್ಕೊಟ್ಟು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮಂಡಿಸುವೆನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Sir, at the outset, I must make it clear that I do not support this resolution because the way in which it is worded clearly shows that it lacks a comprehensive understanding of the problem of corruption as it exists in our country. So, I do not support this resolution. However, I wish to take this opportunity to say a few words about the general problem of corruption so that we, in this House, can take a more realistic and more comprehensive attitude about corruption. Sir, by way of background, I would like to say a few sentences about the background of corruption.

We all know, Sir, that during the days of East India Company, the officers used to meet very freely with the people. Sir, history and historians go to show that they were freely taking part in cock-fights and bull-fights. Therefore they were having more scope for corruption and bribery than in the subsequent rule of the British when the officers became more exclusive and did not mix with the people. That was one stage. Later on, the problem of corruption really became very serious as a result of the first world war and the second world war when there was quick flow of money. This happened not only in our country and

(SRI M. Y. GHORPADE)

in almost every country in the world. As a result of post-war quick money, the tendency also grew to use this quick money to gain political influence and various kinds of influences and these influences were not used rightly but they have been used wrongly. This situation, we have been facing. To-day, in this country, the problem of corruption has become still more pertinent because it is not accepted in our country that the magnitude of corruption is sufficient to hamper the implementation of the five year plans which are so vital for our country. Therefore, everybody should take cognisance of this and think as to what the background of this is. Sir, of these, I shall just talk on two points and conclude my brief speech.

Sir, the Central Government has already accepted the idea that so far as officers are concerned, there will be an independent vigilance body; that has almost been accepted. The implication of that is, so far as corruption in officials is concerned, the present existing machinery of departmental enquiry and anti-corruption cells within the administration has not proved equal to the task; that is the implication. Therefore, the idea is to set up some body which is less dependent on the executive and which cannot be easily removed. Such a body which enjoys greater freedom will be able to deal more effectively with corruption in the official circles. Now, there is corruption in official circles and it cannot be denied that there is also corruption in the non-official circles. It is an inter-connected problem. Democracy creates more problems because there will be free mixing of officials and non-officials. In that sense, the problem of corruption is a problem of democracy. It is not exclusive to the democracy in this country.

Sri ANNARAO GANAMUKHI (Afzalpur).—Are the politicians corrupting the officials or the officials corrupting the politicians?

Sri M. Y. GHORPADE.—It does not appear to me to be fair to categorise it. After all, we are all responsible for it. If the level of public consciousness and of social behaviour is sufficiently high, then none of these things will be required. It is only when public consciousness and realisation on the part of the public at large, whether they are officials or non-officials, people in authority or outside, is not sufficient to the task or when the national objectives such as the plan gets affected because of the low level of consciousness the problem arises. I am not prepared to place the blame for corruption at the door of any one particular set of people. It is an inter-related problem. In this process of democracy, corruption arises. It will be too academic to say whether the officials or non-officials are responsible. We are all responsible. I just indicated what is the thinking in this country so far as corruption, in the official circles is concerned. The same thing, I feel, can be extended to corruption in the non-official levels also. It is true that people in authority, the non-officials in authority that influence, are not subject to the same scrutiny and control as officials and therefore there is the suggestion of an independent

vigilance body being contemplated for officials because the anti-corruption cell is not adequate to the task. We may, I think, in this country, think of some vigilance body for non-officials also which is not merely a creature of the executive, which, once appointed, is not removed for a certain period by the executive and which is something like the Public Service Commission or the Courts. This sort of vigilance committee, even for non-officials, should prove effective. But I wish to straightaway say that such an independent body, which once appointed is not removable for a certain period, should be such that it does not over-ride the sovereign authority of the Legislature or the courts.

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—Should such a body be a statutory body or a creature of Government?

Sri M. Y. GHORPADE.—After all, Government is a creature of Parliament. It will be a body appointed, of course, by the Executive, in consultation with Parliament or the President. Once it is appointed, it should be given the power to investigate and prosecute or to make a representation to Parliament. It should not be given the power to punish anybody because that would mean undermining the authority of the court. But it should be a body which can independently investigate and if it finds there is a clear, *prima facie* case against somebody in authority, this body should be given the power to prosecute the person in the courts of law, may be the High Court or the Supreme Court acting in appeal. Nobody should be punished without the proper process of law. Today, the difficulty, as Members know, so far as people in authority or influence is concerned, the investigation and the prosecution does not take place properly because the persons who should prosecute and take action are persons who depend upon the people in authority and are subordinate to them. If there is an independent body, which can fearlessly prosecute, much of the talk of corruption, so far as non-officials are concerned, will not be there and the country will feel that something effective has been done.

There are various types of nepotism. Some of them are not legally crimes, according to the Penal Code. Still, they are misuse of authority. In dealing with these things, if an independent body makes a report to Parliament or Legislature . . .

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Should such body be appointed by the President and should it hold its enquiry confidentially?

Sri M. Y. GHORPADE.—Those are matters of detail. The basic thing is that this should be an independent body created by Parliament or the Legislature as the case may be, through the normal processes just as the Supreme Court or the High Court, conduct investigations and prosecutions. If it finds that there is a legal, *prima facie*, case, which it can prove easily, then it should proceed, in a court of law, but if it finds that it is a form of corruption which does not come easily under the Penal Code, even if it makes a report to the Legislature or Parliament, I think, it will be a sufficient deterrent and the common people in this country will feel that even people in authority are not excluded from the vigilance and the spotlight of public opinion. After all this is not a

(SRI M. Y. GHORPADE)

question of the Congress or Communist or Socialist parties. The problem of corruption can be tackled only by focussing or spotlighting the corrupt activities of certain undesirable elements, so that it becomes automatically difficult for a man to act in an anti-social manner and so that it would give encouragement to social and progressive elements in the country. The whole problem of about the mechanism, how to do it. As you know, Mr. C. D. Deshmukh made a suggestion which is being discussed at the highest level. The suggestion which I am making is to appoint whether it is by the Legislature or Parliament, an independent body, of the same status as the Judges of the High Court or the Supreme Court, which would not be a parallel High Court or Supreme Court, but would only investigate and prosecute or make a report to the concerned Legislature or Parliament. If this suggestion is discussed and something comes out of it, I feel that a major step would have been taken in dealing with corruption not only at the official level but also at the non-official level. We are not here dealing with the Congress or other parties. We are all interested to see that corruption does not come in the way of national plans. We are discussing this matter so seriously, so earnestly because it is today accepted in the country that the magnitude of corruption is sufficient to impede the plans. Therefore I make bold to place these views before the House for its consideration, while speaking on this non-official resolution.

† ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾವೆನ್ಸ (ಮೂಡಬಿದರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ನಿರ್ಮೂಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ನಿರ್ಣಯವು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದೂ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಹೈಕಿ ಅನೇಕರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಇದು ಏನು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಈ ನಿರ್ಣಯ ದಲ್ಲಾಯ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸಾಗಲಿ, ಆಗದೆ ಇರಲಿ, ಈ ನಿರ್ಣಯವು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಲಂಚಕೋರತನ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಇವು ಬಹಳ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ, ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವೆಂತಲೂ ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದಿಂದ ಸದಸ್ಯರೂ ಸೇರಿ ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn, and meet at 1 P.M. on Monday, the 23rd December 1963.

The House adjourned at Thirty minutes past Twelve of the Clock to meet again at One of the Clock on Monday, the 23rd December 1963.